

Okul Öncesi Ö retmen Adaylar,n,n Resimli Öykü Kitaplar,na li kin Görü leri ve Staj Uygulamalar,* Pre-service Preschool Teachers' Opinions and Internship Practices on Illustrated Storybooks

Emine KILINÇCI **, Erol DURAN***

• Geli Tarihi: 01-10-2018 • Kabul Tarihi: 26-03-2019 • Yay,n Tarihi: 22-05-2019

Öz

Bu çal, mada okul öncesi ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar, ile ilgili görü lerini, bilgi düzeylerini ve staj uygulamalar,n, belirlemek amaçlanm, t,r. Görü me tekni inin kullan,ld, , nitel bir çal, ma olan bu ara tırmaya Çocuk Edebiyat, ve Ö retmenlik Uygulamas, derslerini alan 40 son s,n,f okul öncesi ö retmen aday, kat,lm, t,r. Çal, mada veri toplama arac, olarak 15 sorudan olu an görü me formu kullan,lm, t,r. Veri toplama sürecinde 40 kat,l,mc, ile yar, yap,land,r,lm, görü meler yap,lm, t,r. Ara tırma sonuçlar,, ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar, konusunda yeterli bilgiye sahip olmad, ,n, göstermektedir. Kat,l,mc,lar özellikle kitap önerisinde bulunmada ve kitaplar,n sahip olmas, gereken biçimsel özellikleri aç,klamada zorlanm, lard,r. Kitaplar,n içerik özellikleri konusunda biçimsel özelliklere göre daha bilgili olduklar, sonucuna ula ,lm, t,r. Staj uygulamalar,na ise kitaplar, dâhil etmedikleri, kitap okumak yerine internet yoluyla bulduklar, hikâyeleri anlatmay, tercih ettikleri görülmü tür. Kitap okuma veya hikâye anlatma uygulamalar,nda en çok ses tonlar,na dikkat ettikleri ancak etkinliklerin genel olarak etkile imli kitap okuma uygulamas,ndan uzak oldu u belirlenmi tir. Bu bulgulardan yola ç,karak ö retmen adaylar,n,n daha fazla kitapla tan, t,r,lm,as, ve Çocuk Edebiyat, derslerinin uygulamaya dönük ve kitap örnekleri üzerinden i lenmesi, etkile imli kitap okuma gibi yöntemlerin uygulamalara dâhil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: okul öncesi, resimli öykü kitaplar,, ö retmen adaylar,

At,f:

K,ıl,ınç,, E. ve Duran, E. (2019). Okul öncesi ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar,na ili kin görü leri ve staj uygulamalar,. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 191-214. doi: 10.9779/pauefd.466044

* Bu çalışma Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından 29-31 Mart 2018 tarihleri arasında Bursa'da düzenlenen 1. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve yalnızca özeti Bildiri Özetleri kitabında basılmıştır

** Arş. Gör., Uşak Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0002-3848-0404, emine.ozyildirim@usak.edu.tr

*** Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı ORCID: 0000-0001-7581-3821, erol.duran@usak.edu.tr

Abstract

In this study, it is aimed to determine pre-service preschool teachers' opinions, their level of knowledge and internship practices on illustrated storybooks. This study, which is a qualitative study using the interview technique, was attended by 40 final year students who took Child Literature and Teaching Practice courses. A questionnaire consisting of 15 questions was used as a data collection tool. Semi-structured interviews were conducted with 40 participants for data collection. Research results show that pre-service teachers do not have enough knowledge about illustrated storybooks. Participants had difficulty in offering books and explaining the formal characteristics that books should have. According to results, they are more knowledgeable about the contextual features of the books in contrast with formal characteristics of the books. Participants do not include books in their internship practices but they prefer to tell stories they find on the internet instead of reading books. They pay attention to their tone of voice in reading and storytelling practices but activities are generally away from dialogic reading. Based on these findings, it is suggested to introduce pre-service teachers to more books and include the Children's Literature courses in book samples and methods such as dialogic reading.

Keywords: preschool, illustrated storybook, pre-service teachers

Cited:

Kilincer, E. & Duran, E. (2019). Pre-service preschool teachers' opinions and internship practices on illustrated storybooks. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 191-214. doi: 10.9779/pauefd.466044

Giriş

Okul öncesi dönem (0-6 yaş), birey hayatı için en kritik dönemlerden biri olarak kabul edilmektedir. Çocuklar, bu dönemde edindiği tecrübeler, geliştirdiği beceriler ve elde ettiği kazanımları ileriki hayatları için oldukça önemlidir (Whitehead, 2010). Bu dönemde çocuklar, çok yönlü gelişimlerini sağlamak için ilk kez çocuklara zenginleştirilmiş öğrenme ortamları hazırlanmaktadır. Bu ortamlar çocukların ilgilerine, bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları göz önünde tutularak hazırlanmalıdır. Bu araçlar, en önemlilerinden birisi çocuk edebiyatıdır. Çocuk edebiyatı, Sever (2013, s.17) tarafından erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyaları, sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştirilen, belirli düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı olarak tanımlanmıştır. Hedef kitlenin özellikleri göz önünde bulundurularak sanatsal nitelik taşıyan çocuk edebiyatı ürünleri masal, fabl, destan, efsane, öykü, şiir, bilmece, tekerleme ve fıkra olarak sınıflandırılmaktadır (Nas, 2014, s.189). İnce ve Karakuş (2017) yaptıkları araştırmaya göre erken çocukluk döneminde özellikle efsane ve destanlara yönelik kitap sayısı, çok azdır ve masallar da yeterli düzeyde değildir. Okul öncesi dönemde en çok kullanılan edebiyat ürünlerinden biri öykülerdir.

Resimli öykü kitapları, çocuklara yeni ve bambaşka bir dünyanın kapılarını açan yazınsal ve görsel zenginliklerdir. Resimli öykü kitapları; çocukların algı ve ifade edici dil becerilerine, kelime hazinelerinin gelişimine, harfleri tanıma, görsel okuma, yazı farkındalık ve fonolojik farkındalık gibi erken okuryazarlık becerilerine, yaratıcılıkları, bilişsel düzeylerine, kültürel değerleri öğrenmelerine, deneyimlerini anlamlandırmaları ve kişilik gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Stone ve Twardosz, 2001; Strasser ve Seplocha, 2007; Temple, Martinez ve Yokota, 2004). Ayrıca resimli öykü kitapları, gözlemlenebilirlik, karşılaştırma, sınıflandırma, eleştirme ve düşünme becerilerinin gelişimi; soyut ve somut kavramların öğrenimi ve neden-sonuç, parça-bütün gibi ilişkilerin kavranması için oldukça önemlidir (Yıldız, 2017). Resimli öykü kitapları sayesinde çocuklar zihinsel ve sosyal açıdan çevreleri ile uyum içerisinde bulunan, sağlıklı bir karaktere ve duyarlı bir düşünce yapısına sahip bireyler olarak yetiştirilirler (Erdal, 2008). Bunun yanı sıra, kitaplar yoluyla yeni hayatlarla tanışan bireyler, bireysel farklılıklara saygı duymayı öğrenmekte; dinlediği hikâyelerde geçen kahramanlarla özdeşleşerek kendi yaşantı, durumları hakkında fikirler, tartışmalar, tartışma ve eleştirme yapabileceğini anlamakta; bu sayede henüz karşılaştıkları durumlara karşı hazırlıklı olmakta ve öfke, kaygı, korku ya da kışkırtıcı gibi duyguların, nasıll kontrol etmesi gerektiğini öğrenmektedir (Aram ve Avram, 2009; Ayhan ve Yılmaz, 2016).

Kitapları, çocukların farklı gelişim alanları, destekleyebilmesi ve onlara en üst düzeyde verim sağlamak için uygun olması açısından dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Bunlardan ilki kitap seçimidir. Özellikle okul öncesi dönemde, resimli öykü kitaplarında bulunması gereken özellikleri bilmek, bu kriterlere göre kitaplar seçerek, çocukları hem eğlendiren hem de geliştiren kitaplarla tanıştırmak oldukça önemlidir. Bu kriterleri kitapların içeriksel (iç yapı) ve biçimsel (dış yapı) özellikleri olarak ikiye ayırmak mümkündür.

Resimli öykü kitapları, içerik özellikleri arasında ilk olarak kitaplarda işlenen konu oldukça önemlidir. Seçilen konu ile okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri ve ihtiyaçları arasında bir paralellik bulunmalıdır, çocukların yüreklerinde ve belleklerinde sevgi,

dostluk, bar, anlay, ,n,n geli mesine katkı, sa layacak nitelikte olmalı, ve sanatç, çocu a göre olan çe itli olaylardan yararlanmalı,d,r (Sever, 2013, s.24). Bununla birlikte do a olaylar,, yeni ki iler, yerler, hayvanlar, oyunlar ve korkutucu olmayan gerçeküstü olaylar da çocuklar,n ilgisini çekebilir. O uzkanø a (1994) göre ise kitaplarda seçilen konular, çocuklar,n gerçek ve günlük yaşam,na uygun, evrensel ahlak ve kültür de erlerini kazandı,r,c, nitelikte olmalı,d,r. Kitap seçerken dikkat edilmesi gereken bir di er iç yapı, özelli i ise kullan,lan dil ve üsluptur. Kitapta kullan,lan dilin yal,n ve aç,k, anlat,m,n sürükleyici, cümlelerin de tek özne ve yüklemden oluş mal,d,r (Demircan, 2006). Ayr,ca kitaplarda yaz,m ve imlâ hatalar,n,n bulunmamas,na da dikkat edilmelidir. Okul öncesi dönemde çocuklar,n henüz okuma bilmedi i göz önüne al,nd, ,nda, sesli okunan kitaplar kula a ho gelecek ritmik yapı,y, ta ,mal,d,r (Gönen, 2000). Son olarak çocuk kitaplar,n,n içeri inde yo un anlat,mdan kaç,n,lmal,; çocu un ba lamdan çar, ,m yoluyla anlamlandır,abilece i ölçüde bilinmeyen sözcü e de yer verilmelidir (Lüle, 2007).

Resimli öykü kitaplar,n biçimsel özellikleri aras,nda ise kapak özellikleri, görsel özellikleri, kâ ,t rengi, puntosu ve metin - resim oran, say,labilir. Öncelikle, bir kitab,n kapa , çocukta ilgi uyandı,racak ilk unsurdur, bu yüzden oldukça önemlidir. Kapak resimli, ilgi çekici ve içerikle uygun olmalı,d,r (Nas, 2014, s.66). Kapa ,n canlı,, cezbedici ve merak uyandı,r,c, olmas, çocu un kitaba olan ilgisini art,racakt,r. Ayr,ca kitab,n kapa ,n,n dayan,kl, malzemeden yapılm, olmas, da gerekmektedir (Demircan, 2006; Sever, 1995). Kitaplar,n biçimsel özelliklerinden bir di eri ise kullan,lan görsellerdir. Okul öncesi dönemde çocuklar resimlere bakarak metnin kurgusunu tahmin etmekte ve bu nedenle görseller, anlam,n oluş mas,nda yaz,l, dile göre daha etkili bir rol oynamaktadı,r (Sever, 2006). Bu nedenle resimlerin kolay yorumlanabilir ve metinle uyumlu olmas, gerekmektedir (Kara, 2012). Görseller, hikâye ilerledikçe okuyucuyu hem bili sel hem de duyu sal olarak kitaba ba lad, ,ndan resimlerin aç,k, anla ,l,r, konuya uygun; renklerin konuyu destekler ve betimler nitelikte olmas, gerekmektedir (Gönen, Uygun, Erdoğan ve Katranc,, 2012). Çocu un yaş,na göre haz,rlanan resimlerde canlı,, parlak renkler kullan,lmal,d,r. Görseller gerçekçi ve somut nitelikler ta ,sa da gerçekleri ile birebir benzerlik göstermek yerine biçim olarak daha esnek ve yuvarlak çizgilerle tasarlanmalı,d,r (Karatay, 2016, s.86). Ayr,ca, görseller sanatsal nitelik ta ,mal,, çocu un yarat,c,l, ,n, ve görsel alg,s,n, geli tirmelidir (Gönen, Uluda , Tanrı,buyurdu ve Tüfekçi, 2014; Körükçü, 2012). Kitaplarda kullan,lan kâ ,t ise gözü yormayan matl,kta, renkleri soldurmeyen, mürekkebi da ,tmayan nitelikte, kâ ,d,n zemini ile yaz,n,n rengi birbirine z,t,l,k oluş turacak ekilde olmalı, ve birinci hamur kâ ,t (ku e kâ ,t olmayan) kullan,lmal,d,r (Sever, 2006). Okul öncesi dönemde punto büyüklü ü 24 olmalı,d,r. Sayfa düzeninde ise resimler, kâ ,d,n 4te 3ünü kaplamalı,d,r (Karatay, 2016, s.96).

Resimli öykü kitaplar, y,llar boyunca çok say,da ara tırmaya konu olmuş ve farklı aç,lardan ele al,nm, t,r. Resimli öykü kitaplar, ile ilgili yapı,lan çal, malar genellikle kitaplar,n çocuklar,n geliş im alanlar,na etkileri (Ba , 2010; Bayram, 2009; Uzmen ve Ma den, 2002; Tetik, 2016), kitaplar,n farklı aç,lardan incelenmesi (Akyol, 2012; Ç,nar, 2011; Demircan, 2006; Gönen, Uluda , Tanrı,buyurdu ve Tüfekçi, 2014; Lüle, 2007; Pekta , 2015; Veziro lu ve Gönen, 2012; Uyan,k Balat, K,l,ç, De irmenci ve Ünsal, 2017); ebeveyn görüş leri (Erbay, Öztürk Samur, 2010; K,ldan ve Gümrükçü Bilgici, 2011; ahin, Çelik ve Çelik, 2012), okul öncesi öğretmenlerinin görüş leri (Bayraktar ve Demiriz, 2017; Bulut, 2018; Mercan, 2015; Uluta , 2017; Yükselen, Yumu ve I ,k, 2016) ba lıklar, alt,nda toplanmaktadır.

Okul öncesi öğretmen adayları ile yapılan çalışmalar da bulunmaktadır (Ergün ve Gündüz, 2011; Öztürk Samur, 2011; Turan, Gönen ve Aydos, 2017). Ergün ve Gündüz (2011) yaptıkları çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının kitap seçerken nelere dikkat ettiklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla 75 okul öncesi öğretmen adayına beşli likert tipinde anket uygulanmıştır. Nicel bir araştırma olarak yürütülen çalışmada öğretmen adaylarının kitap tercihlerinin cinsiyete, anne ve itim durumuna, baba ve itim durumuna ve aylık e itim durumuna göre farklılaşma farklılaşma madde, , incelenmiştir. Sonuçlara göre, öğretmen adaylarının kitap tercihleri ile bahsedilen deyimler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca, öğretmen adaylarının uygulama anlamında desteğe ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Okul öncesi öğretmen adayları ile yapılan bir diğer çalışmada Öztürk Samur (2011) öğretmen adaylarının çocuk kitapları konusundaki yeterliliklerini tespit etmeye çalışmış, t.r. Çalışmanın nicel kısmı için 64 kişi ile anket kullanılarak veri toplanmış, nitel kısmı için ise 20 öğretmen adayıyla görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının kitapları içinde ve dışı özellikleri, çocuk kitabı ismi ve yazarı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Turan, Gönen ve Aydos (2017) yaptıkları bir diğer çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının resimli öykü kitapları, fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri hakkında yeterlik düzeylerini ve kendi yeterliklerine ilişkin algılarını ortaya koymayı amaçlamışlardır. 127 öğretmen adayıyla yapılan çalışmada hazırlanan form ile veriler toplanmış ve nicel veri analiz yöntemleri ile veriler analiz edilmiştir. Sonuçlara göre öğretmen adayları kitapları dil özelliklerinde sade ve anlaşılır olma durumunu, görsel özelliklerinde ise resimlerin anlaşılır olmasının önemli görmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının kitap seçimi konusunda kendilerini yeterli gördükleri bulunmuştur. Ulutaş ve Kymaz (2012) ise doğrudan resimli öykü kitapları ile okul öncesi öğretmen adayları, beraber ele almasalar da okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı dersine yönelik beklentilerini incelemiştir ve çocuk kitaplarına ilişkin bulgular elde etmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre okul öncesi öğretmen adayları çocuk edebiyatı derslerinde çocuklara yönelik eserlerin yeterince tanıtılmadığını düşünmekte ve hikâye, masal ve şiir kitabı gibi farklı türlerdeki kitapları tanıtılmamasına yönelik bir beklenti içinde olduklarını belirtmektedir.

Yukarıda bahsedilen çalışmalar incelendiğinde okul öncesi öğretmenleri ile resimli öykü kitapları, konu alan çalışmalar bulunsada bu çalışmalar, malardan bazıları, yöntem olarak nicel özellik taşıdığı, bazıları ise sadece öğretmen adaylarının kitap seçme kriterlerini ele aldığını görülmektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının resimli öykü kitaplarına yönelik bilgi düzeyleri ve görüşlerini tamamen nitel yöntemler ve açık uçlu sorularla inceleyen yeterli çalışmaları bulunmadığı gibi öğretmen adaylarının staj uygulamalarında resimli öykü kitapları, nasıl ve hangi şekilde kullanıldıkları, na dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının gelecekteki öğretmenleri oldukları düşünüldüğünde kitapları konusundaki bilgileri, görüşleri ve kitapları kullanarak yaptıkları uygulamaları oldukça önem taşımaktadır. Lisans eğitimleri boyunca edindikleri teorik bilgiler ve staj uygulamalarında kazandıkları deneyimler onları öğretmenli hazırlamaktadır. Resimli öykü kitaplarının önemi düşünülecek olursa bu konuda öğretmen adaylarının sahip oldukları bilgi, kitapları üzerine düşünceleri ve uygulamalarda resimli öykü kitaplarına ne ölçüde yer verdiğini incelenmesi gereken bir konudur. Bu durum araştırmanın problemi olacaktır. Yapılan araştırmanın literatürdeki eksikliği gidereceği ve okul öncesi öğretmen adaylarının resimli öykü kitapları ile ilişkisini incelemeye yönelik olan alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı,

okul öncesi öğretmen adayları, resimli öykü kitapları ile ilgili görüşlerini, bilgi düzeylerini ve staj uygulamalarında çocuk kitapları, yer verme düzeylerini belirlemektir. Genel amaç doğrultusunda ortaya çıkan alt amaçlar ise şu şekildedir: Öğretmen adayları,

1. Resimli öykü kitapları ile ilgili bilgi düzeyleri nedir?
2. Resimli öykü kitapları, içerik özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
3. Resimli öykü kitapları, estetik özelliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Staj uygulamalarında resimli öykü kitapları, yeri nedir?

Yöntem

Bu çalışma görüşme tekniğini kullanarak, nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma çeşitli nitel veri toplama yöntemlerinin kullanılması, (görüşme, gözlem, doküman analizi vb.), var olan durumun gerçekliğin bozulmamasına ve durumun bütün bir şekilde ele alınmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.39). Görüşme tekniği ise DeMarrais (2004) tarafından araştırmanın konusuna göre hazırlanmış sorular kullanılarak yapılan görüşme ve katılımcıların beraber yer aldığı, karşılıklı konuşma süreci olarak tanımlanmaktadır. Görüşme tekniğinin en önemli özelliği görüşme yapılan kişilerin bakış açıları, ortaya çıkarmak olduğundan kişilerin duygu ve düşüncelerini anlamak, nicel görüşmelerden farklı olarak yüzeysel değil daha derin bilgi edinmek esastır. Görüşme tekniğinin en önemli özelliği görüşme yapılan kişilerin bakış açıları, ortaya çıkarmak olduğundan kişilerin duygu ve düşüncelerini anlamak esastır (Kuş, 2007).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören, Çocuk Edebiyatı ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini almış olan 40 son sınıf öğrencisi oluşturulmuştur. Öğrencilerin 38'i kadın, 2'si erkektir. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem tekniği ile seçilmiştir.

Çalışmada Kullanılan Ölçme Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form, üç alan uzmanından görüşüne sunulmuş öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Resimli öykü kitapları içeriklerine yönelik bir soru formundan çıkarılmış, biçim özelliklerine yönelik iki soru da yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca soruların anlaşılabilirliği ve işlevselliğini belirlemek amacıyla üç farklı öğretmen adayıyla görüşme yapılmış ve net olmadığı düşünülen bir soruda da düzenlemeye gidilerek ve forma iki soru eklenerek son hali verilmiştir. Eklenen sorular öğretmen adayları staj uygulamalarında hikâye anlatma durumları ile ilgilidir. Öğretmen adayları staj uygulamalarında kitap okumak yerine hikâye anlatmayı tercih ettiklerini söyledikleri için hikâye anlatma durumları da sorulara eklenmiştir. Form, öğretmen adayları, resimli öykü kitapları, yönelik düşüncelerini ve uygulamaları, belirlemek amacıyla toplam 15 sorudan oluşmaktadır. Öğretmen adayları, çocuk edebiyatı ve resimli öykü kitapları ile ilgili algı durumları ve bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla çocuk edebiyatı, denildiğinde akla gelen ürünler, önerilebilecek resimli öykü kitapları ve kitapları çocukları geliştirmelerine olan faydaları olmak üzere üç soru sorulmuştur. Resimli öykü kitapları içeriklerine yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla kitapları konuları, nasıl olması gerektiği ve kitaplarda

kullan,lan dil ve üslup özellikleri ile ilgili iki soru yöneltilmi tir. Resimli öykü kitaplar,n,n biçimsel özelliklerine yönelik görü lerini belirlemek için kapak özellikleri, görsel özellikleri, kâ ,t rengi, punto büyüklü ü ve metin - resim oran, ile ilgili be soru ve staj uygulamalar,nda resimli öykü kitaplar,na ne derece yer verildi ini tespit etmek amac,yla da kitaplar,n staj uygulamalar,nda kullan,lma s,kl, ,, kitaplar,n bütünle tirildi i etkinlikler, hikâyelerin staj uygulamalar,nda kullan,lma s,kl, ,, hikâyelerin bütünle tirildi i etkinlikler ve kitap veya hikâye okurken dikkat edilen konular olmak üzere be soru yöneltilmi tir.

Verilerin Toplanması,

Verilerin toplanmas, için 40 kat,l,mc, ile gönüllük esas,na ba l, olarak yar, yap,land,r,lm, görü meler gerçekleştirilmi tir. Görü meler önceden ayarlanan tarihlerde, sessiz bir ortamda ve birebir olarak yürütülmü tür. Görü melerin tamam, ses kay,t cihaz, ile kay,t alt,na al,nm, t,r.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için ses kay,tlar, yaz,ya aktar,lm, ve kat,l,mc,lar,n cevaplar, içerik analizi yap,larak kodlanm, t,r. çerik analizi belirli kurallara dayal, kodlamalar ile bir metnin baz, sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendi i sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tan,m lanmaktadır (Büyüköztürk, K,l,ç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). çerik analizinde temelde yap,lan i lem önceden belirli olmayan temalar,n ve kodlar,n da ortaya ç,kmas,na izin vererek birbirine benzeyen verileri bu tema ve kodlar alt,nda bir araya getirerek okuyucuya sunmakt,r (Özdemir, 2010). Verilerin kodlanmas, i lemi iki ara t,r mac, taraf,ndan yap,lm, ve kodlay,c,lar taraf,ndan ayn, veri seti üzerinde yap,lan kodlamalar aras,ndaki tutarlı,k Miles-Huberman modeline ($\hat{e} = C \div (C + U) \times 100$) \hat{e} : Güvenirlik katsay,s,n,, C : Üzerinde görü birli i sa lanan konu/terim say,s,n,, U : Üzerinde görü birli i bulunmayan konu/terim say,s,n,) göre % 92 bulunmu tur. Miles-Huberman modeline göre kodlamalar aras,ndaki tutarlı,k % 88'den büyük oldu unda kodlamalar güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994).

Bulgular

Bu bölümde görü melerin analizi sonucu elde edilen bulgulara yer verilmi tir. Bulgular, alt amaç sorular, dikkate al,narak alt ba l,klar halinde aç,klanm, t,r. Daha derinlemesine bilgi elde etmek amac,yla ilgili ba l,klar alt,nda ö retmen adaylar,n,n cevaplar, do rudan al,nt, yap,larak sunulmu tur.

Okul Öncesi Ö retmen Adaylar,n,n Resimli Öykü Kitaplar, ile ilgili Bilgi Düzeyleri

Kat,l,mc,lara ilk olarak, çocuk edebiyat, denildi inde akla gelen ürünler sorulmu tur. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplar Tablo 1'de gösterilmi tir.

Tablo 1. Bilinen Çocuk Edebiyat, Ürünleri

Ürünler	n	%
Öykü	31	77.5
Masal	8	20
iir	5	12.5
Fabl	3	7.5
Tekerleme	2	5
Bilmece	1	2.5
Toplam	50*	125*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla çocuk edebiyat, ürününden bahsetmi tir.

Ö retmen adaylar,n,n %77.5'ı çocuk edebiyat, ürünü olarak öykü türünü belirtmi lerdir. Öykülerden sonra çocuk edebiyat, ürünü olarak en çok ifade edilen masallar olmu ancak masallar, da ö retmen adaylar,n,n %20'si belirtmi tir. iir, fabl, tekerleme ve bilmece ise ö retmen adaylar, taraf,ndan oldukça az bilinen ürünlerdir. Genel olarak çocuk edebiyat,n,n sadece öykülerden ibaret oldu u dü ünülmektedir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 9: Öykü kitaplar, var. En çok onlar, kullan,yoruz. Masallar da olabilir. San,r,m akl,ma sadece bunlar geliyor.

ÖA 25: Öyküler, masallar, fabllar, tekerlemeler olabilir. Fabllar, çok kullanm,yoruz. Tekerlemeleri de sadece dikkat çekmek için kullan,yoruz. Ama öykü ve masallar hemen akl,ma gelen türler.

Sonraki soruda ise ailelere veya e itimcilere önerebilecekleri resimli öykü kitab, ismi sorulmu tur. Ö retmen adaylar,n,n öneride bulunabilme durumlar, Tablo 2'de verilmi tir.

Tablo 2. Resimli Öykü Kitab, Önerisinde Bulunabilme Durumlar,

Öneride Bulunabilme Durumu	n	%
Öneride bulunamayanlar	25	62.5
1 kitap önerenler	11	27.5
2 kitap önerenler	2	5
4 kitap önerenler	2	5
Toplam	40	100

Tablo 2'ye göre ö retmen adaylar,n,n 62.5'ı herhangi bir kitap önerisinde bulunamam, t,r ve kitap ismi bilmediklerini belirtmi lerdir. Kitap önerisinde bulunamayanlar ço unlu u olu turmaktad,r. Bir kitap öneren ö retmen adaylar, %25.5'dir. ki kitap ve dört kitap önerebilen de iki er ö retmen aday, bulunmaktad,r. Önerilen kitaplar ise Aç T,rt,l (n:3), Babaannem Kime Benziyor, K,rm,z, Bayku , Kim Korkar K,rm,z, Ba l,kl, K,zdan, Eyvah Kalbim K,r,ld,, Kap, Kom umuz Korsanlar, Panda Pofi Serisi ve De erlerim eklindedir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 22: u anda akl,ma gelmiyor.

ÖA 34: Çok uzun zamand,r çocuk kitab, okumad,m. Aç,kças, neler ç,km, diye de bakmad,m. San,r,m u an bir örnek veremeyece im.

Sonraki soruda resimli öykü kitaplar,n,n çocuklar,n geli imlerine olan katkı,lar, hakk,nda ne dü ündükleri sorulmu tur. Cevaplar Tablo 3'te gösterilmektedir

Tablo 3. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Çocuklar,n Geli imlerine Olan Katk,lar,na li kin Görü ler

Geli imlerine Olan Katk,lar	n	%
Dil geli imini destekleme	20	50
Bili sel geli imi destekleme	13	32.5
Sosyal-duygusal geli imi destekleme	10	25
Hayal gücünü destekleme	7	17.5
Farkl, ya amlar ile tan, t,rma	5	12.5
Yarat,c,l, , destekleme	5	12.5
Kitap okuma al, kanl, , kazand,rma	5	12.5
Psiko-motor geli imi destekleme	1	2.5
Erken okuryazarl,k becerilerinin geli imini destekleme	1	2.5
Toplam	67*	167.5*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla katk,dan bahsetmi tir.

Ö retmen adaylar,, kitaplar,n en çok dil geli imine (%50), en az psiko-motor (%2.5) ve erken okuryazarl,k becerilerinin geli imine (%2.5) yarar sa lad, ,n, dü ünmemektedir. Ayr,ca bili sel (32.5) ve sosyal duygusal geli im (%25) üzerinde durmu lard,r. Dil geli imi ile ilgili sözcük da arc, ,n,n artmas,, kendini ifade etme becerilerinin geli mesi, kelime telaffuzlar,n, ö renmesi; bili sel geli im ile ilgili dü ünme becerileri, dikkat toplama, soyut-somut kavram ö renimi, problem çö zme becerileri, neden-sonuç ili kisini kavrama, görsel haf,za geli imi; sosyal-duygusal beceriler ile ilgili ise empati kurma ve duygular,n, anlamland,rma becerilerinden bahsedilmi tir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 12: Dinleme, empati, yarat,c,l,k ve sosyal ileti im gibi yönlerde faydal, oldu unu dü ünüyorum.

ÖA 14: Problem çö zme becerileri ile yarat,c,l,klar,n, geli tirir. Hayal güçlerini geni letir çünkü çocuk kitaptakileri hayal edebiliyor. Bir de yard,mseverlik, i birli i gibi e itici duygular,n geli imine katk, sa lar.

Okul Öncesi Ö retmen Adaylar,n,n Resimli Öykü Kitaplar,n,n çerik Özelliklerine Yönelik Görü leri

Ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar,n,n içeri ine yönelik görü lerini ö renmek amac,yla ilk olarak kitaplar,n konular,n,n nas,l olmas, gerekti i sorulmu tur. Cevaplar Tablo 4'te verilmi tir.

Tablo 4. Resimli Öykü Kitaplar,nda lenmesi Gereken Konulara li kin Görü ler

Konu Alanlar,	n	%
Yak,n çevresinden konular	21	52.5
De erler e itimi	13	32.5
Toplumsal konular	9	22.5
Bilim - sanat	3	7.5
Do an,n korunmas,	1	2.5
stismar	1	2.5
Toplam	48*	120*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla konudan bahsetmi tir.

Tablo 4'e göre, öğretmen adayların %52.5'i kitaplarda çocukların yakını çevresinden konuların öğrenmesi gerektiğini söylemiştir. Daha sonra ise kitaplarda en çok görülen konular özgürlük, hak, sevgi, saygı, arkadaşlık gibi değerler ile farklılıklara saygı, cinsiyet eşitliği, toplumdaki görevlerimiz ve toplumsal kurallar gibi toplumsal konular olmuştur. Çocuk kitaplarında en az kullanılan, duyulmuş konular ise doğanın korunması ile istismar konularıdır (%2.5). Öğretmen adayları verdiği cevapları ilkin örnekler aşağıda sunulmuştur:

ÖA 2: Bilime çok değer verilmediğini düşünüyorum. Gereksiz gibi görülüyor. Bilim demek akademik bilgi demek değildir. Öyle zannediliyor. Bence bilim içerikli kitaplar yazılmalı.

ÖA 36: Bence öğrenmesi gereken en önemli konu değerlerdir. Çünkü değerler olmadan toplumda ne yaparsan yap bir anlam olmaz.

Resimli öykü kitaplarının içeriğine yönelik sorulan bir diğer soru ise kitaplarda kullanılan dil ve üslup özellikleridir. Bu konu ile ilgili öğretmen adayların görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Resimli Öykü Kitaplarında Kullanılan, Gereken Dil ve Üslup Özelliklerine İlişkin Görüşler

Dil ve Üslup Özellikleri	n	%
Sade ve anlaşılır	33	82.5
Süslü-sanatsal ifadelerin olmaması,	5	12.5
Kısa cümleler	4	10
Dil sanatları,	4	10
Bilinmeyen birkaç kelimenin olması,	2	5
Sürükleyici anlatım	2	5
Öğüt verici olmaması,	1	2.5
Toplam	51*	127.5*

*Bazı öğretmen adayları, birden fazla dil ve üslup özelliğinden bahsetmiştir.

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmen adayların büyük çoğunluğu (%82.5) kitaplarda kullanılan dilin sade ve anlaşılır olması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca süslü-sanatsal ifadelerin olmaması ve kısa cümlelerin olması görüşleri de bu düşünceyi desteklemektedir. Az sayıda olsa da bilinmeyen birkaç kelimenin bulunması (%5) ve sürükleyici anlatımın olması (%5) ile öğüt verici ifadelerin bulunmaması (%2.5) da belirtilen özellikler arasında değerlendirilebilir. Öğretmen adayları verdiği cevapları ilkin örnekler aşağıda sunulmuştur:

ÖA 3: Bence sade ve anlaşılır olmalı. Süslü ve sanatlı dil çocuklara uygun değildir. Çocukların dinlediği kitabın net bir şekilde anlaşılması buna bağlıdır.

ÖA 20: Dili sade, açık ve anlaşılır olmalıdır. Süslü ifadeler olursa çocuk anlayabilir. Bir de çok öğüt veren bir dili olursa çocuk sıkılabilir. Öyle de olmamalı.

Okul Öncesi Öğretmen Adayların Resimli Öykü Kitaplarının Biçimsel Özelliklerine Yönelik Görüşleri

Öğretmen adayların resimli öykü kitaplarının biçimsel özelliklerine yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla sırasıyla kapak özellikleri, görsellerin özellikleri, kâğıt rengi, punto

büyükü ü ve metin - resim oran, sorulmu tur. İlk olarak kapak özellikleri ile ilgili kat,1,mc, görü leri Tablo 6da verilmi tir.

Tablo 6. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Kapak Özelliklerine li kin Görü ler

Kapak Özellikleri	n	%
Dikkat çekici görseller	29	72.5
çeri i yans,tmas,	23	57.5
Dayan,kl,-sert olmas,	9	22.5
Büyük yaz,lar olmas,	5	12.5
Boyutunun büyük olmas,	3	7.5
Yazar,n isminin bulunmas,	1	2.5
Toplam	70*	175*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla kapak özelli inden bahsetmi tir.

Tablo 6ya göre, ö retmen adaylar, ço unlukla kitaplar,n kapaklar,nda dikkat çekici görseller olmas, (%72.5) ve kapaklar,n içeri i yans,tmas, gerekti ini (%57.5) dü ünmektedir. Ayr,ca 9 ki i kapaklar,n dayan,kl, ve sert olmas, gerekti ini vurgulam, t,r. Kapa ,n büyük yaz,lar içermesi (%12.5), kapak boyutunun büyük olmas, (%7.5) ve kapakta yazar isminin bulunmas, gerekti i (%2.5) de az da olsa belirtilen cevaplar aras,ndad,r. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 7: Bence en önemli olan ey dikkat çekici olmas,. Çocu un ilgisini kitaba yönlendirmeli. Ayr,ca kitab,n içeri i ile uyumlu olmas, da önemli.

ÖA 23: Bence kapa , sert olmal,. Çocuk y,rtabiliyor. Bir de bence sert kapaklı, kitaplar, daha çok seviyorlar. Bir de resimli olmas, laz,m. Çarp,c, resimler kullan,labilir.

Bir sonraki soruda kitaplarda bulunan görsellerin özellikleri sorulmu tur. Kat,1,mc,lar,n görsellere yönelik görü leri Tablo 7de belirtilmi tir.

Tablo 7. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Görsel Özelliklerine li kin Görü ler

Görsel Özellikleri	n	%
Yaz,lar ile uyumlu olmas,	27	67.5
İlg çekici renklerde olmas,	13	32.5
Gerçe e yak,n çizimler içermesi	5	12.5
Korku, iddet ö eleri içermemesi	5	12.5
Çizimlerin yuvarlak hatlarda olmas,	2	5
Toplam	52*	130*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla görsel özelli inden bahsetmi tir.

Tablo 7ye göre, ö retmen adaylar, %67.5 ile kitaplarda bulunan görsellerin yaz,lar ile uyumlu olmas, gerekti i cevap,n, vermi tir. Yaz,lar ile görsellerin uyumlu olmas, gerekti i en çok vurgulanan cevap olmu tur. Bu cevap, %32.5 ile görsellerin ilgi çekici renklerde olmas, gerekti i dü üncesi takip etmi tir. Görsellerin gerçe e yak,n çizimler içermesi ile korku ve iddet ö eleri içermemesi ise %12.5 ile vurgulanan bir özellik olmu tur. Çizimlerin yuvarlak hatlarda olmas, gerekti i ise yaln,zca ö retmen adaylar,n,n %5a taraf,ndan ifade edilmi tir ve görsellerde en az aranan özellik olmu tur. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA8: Görseller karmakar, ,k olmamal,. Yani renkler uyumlu olmal,. Gözü yormayacak renkler kullan,lr,sa daha iyi olur. Bir de çocu u korkutacak görsellerin olmamas, laz,m.

ÖA 14: Görsellerin hikâyede ne geçti ini anlatmas, gerekir. Çocuk tek ba ,na kitab, eline ald, ,nda görsellere bakarak ne oldu unu anlamal,.

Görsel özelliklerinden sonra ise kitaplarda kullan,lan kâ ,tlar,n özellikleri sorulmu tur. Kâ ,t özelliklerine yönelik kat,l,mc, görü leri Tablo 8de gösterilmektedir.

Tablo 8. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Kâ ,t Özelliklerine li kin Görü ler

Kâ ,t Özellikleri	n	%
Beyaz renkli olmas,	16	40
Mat renklerde olmas,	10	25
Bilmedi ini söyleyenler	7	17.5
Yaz,lar ile z,t renklerde olmas,	4	10
Arkas,n, göstermeyecek kal,nl,kta olmas,	2	5
Kaygan olmas,	1	2.5
Toplam	40	100

Tablo 8de görüldü ü üzere, kat,l,mc,lar,n %40a kitaplarda kullan,lan kâ ,d,n beyaz renkli olmas, gerekti ini dü ünmektedir. %25a kâ ,d,n mat bir renge sahip olmas, gerekti ini söyleyenler de vard,r. Ancak kat,l,mc,lar,n %17.5a konu ile ilgili bir bilgisinin olmad, ,n, söylemi tir. Az da olsa yaz,lar ile kâ ,d,n z,t renklere sahip olmas, (%10), kâ ,d,n arkas,n, göstermeyecek kal,nl,kta olmas, (%5) ve kaygan olmas, (%2.5) gerekti i de verilen cevaplar aras,ndad,r. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 2: Beyaz olsun ki çocuk yaz,lar, görebilsin ve resimleri ay,rt edebilsin.

ÖA 16: Biraz karars,z kald,m. Tam hat,rlayamad,m.

Daha sonra ise bir ba ka biçimsel özellik olarak kitaplarda kullan,lan yaz,lar,n punto büyüklü ü sorulmu tur. Punto büyüklü üne ili kin görü ler Tablo 9da belirtilmi tir.

Tablo 9. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Punto Büyüklü üne li kin Görü ler

Punto Büyüklü ü	n	%
Bilmedi ini söyleyenler	18	45
14 punto	10	25
18 punto	9	22.5
24 punto	3	7.5
Toplam	40	100

Tablo 9a göre, kat,l,mc,lar büyük bir oranda (%45) punto büyüklü ü hakk,nda yorum yapamam, lar ve bilmediklerini ifade etmi lerdir. Ancak 14 punto diyenler (%25) ve 18 punto diyenler (%22.5) de mevcuttur. 24 punto cevab, ise yaln,zca kat,l,mc,lar,n %7.5a taraf,ndan verilmi tir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 26: Punto büyüklü ü çocuklar,n görebilece i kadar olmal,. 18 punto diye hat,rl,yorum.

ÖA 34: Punto büyüklü ünü hiç hat,rlam,yorum. Bir önemi de olmayabilir. Çocuk kendi okumayacak zaten.

Kitaplar,n biçimsel özelliklerine ili kin son olarak metin-resim oran, sorulmu tur. Verilen cevaplar Tablo 10da toplanm, t,r.

Tablo 10. Resimli Öykü Kitaplar,n,n Metin-Resim Oran,na li kin Görü ler

Metin ó Resim Oran,	n	%
3/4 oran,nda resim	18	45
2/3 oran,nda resim	12	30
Bilmedi ini söyleyenler	8	20
1/2 oran,nda resim	2	5
Toplam	40	100

Tablo 10a göre, ö retmen adaylar,n,n cevaplar, incelendi inde, metin- resim oran, için genellikle (%45) 3/4 oran,nda resim olmas, gerekti i cevab,n,n verilmi oldu u görülmektedir. Ayr,ca 2/3 oran,nda resim olmas, gerekti ini dü ünenler de vard,r (%30). Bununla birlikte bilmedi ini söyleyen ö retmen adaylar, az da olsa bulunmaktad,r (%20). Son olarak metin resim oran,n,n yar, yar,ya olmas, gerekti ini söyleyenler kat,l,mc,lar,n %5a'dir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 23: Ço unluk resim olmal,. O nedenle 3/4 oran,nda resim olmas, gerekiyor.

ÖA 25: Yaz, resme göre daha az yer kaplamal,. Çocu un ilgisini çeken zaten resimler. 2/3 oran,nda resim olursa güzel olur.

Okul Öncesi Ö retmen Adaylar,n,n Staj Uygulamalar,nda Resimli Öykü Kitaplar,na Yer Verme Durumlar,

Kat,l,mc,lar,n staj uygulamalar,nda resimli öykü kitaplar,na ne derece yer verdiklerini ö renmek amac,yla ilk olarak staj uygulamalar,nda kitap kullanma s,kl,klar, sorulmu tur. Cevaplar Tablo 11de gösterilmi tir.

Tablo 11. Staj Uygulamalar,nda Resimli Öykü Kitab, Kullanma S,kl,klar,

Kullan,lma S,kl, ,	n	%
Hiç kullanmayanlar	30	75
Ayda bir kez	7	17.5
Her hafta	3	7.5
Toplam	40	100

Tablo 11 incelendi inde, ö retmen adaylar,n,n staj uygulamalar,nda ço unlukla kitap kullanmad,klar, görülmektedir. Ö retmen adaylar,n,n %75a stajda yapt,klar, etkinliklerde kitaplara yer vermemektedir. Yer verenlerin ço u ise ayda bir kez kitap kulland,klar,n, belirtmi tir (%17.5). Ö retmen adaylar,n,n %7.5a ise stajda yapt,klar, etkinliklerde her hafta kitap kulland,klar,n, ifade etmi lerdir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 9: Aç,kças, ben öykü kitaplar,n, çok kullanm,yorum. Onun yerine hikâye kartlar, ya da hikâye önlü ü kullan,yoruz. Yani kitap olmadan hikâye anlat,yoruz. Ama onu da her zaman de il. Ayda 4 kez staja gidiyoruz. Ben ayda 2 kez falan hikâye anlat,yorum.

ÖA 3: Neredeyse her hafta kullan,yorum. Annem okul öncesi ö retmeni. O nedenle evde çok kitap var. Kitaba ula mam çok kolay yani. Ben de çocuklara kitap okumay, çok seviyorum.

Kitap kulland, ,n, söyleyen 10 kat,l,mc,n,n kitap uygulamalar,n, hangi etkinlikler ile bütünlü tirdikleri de sorulmu tur. Bütünlü tirilen etkinlikler Tablo 12de gösterilmi tir.

Tablo 12. Kitap Kullananlar,n Uygulamalar,n, Bütünle tirdi i Etkinlikler

Bütünle tirilen Etkinlik	n	%
Sanat	6	30
Müzik	5	25
Matematik	3	15
Oyun	3	15
Drama	2	10
Okuma yazmaya haz,rl,k	1	5
Toplam	20*	200*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla etkinlikten bahsetmi tir.

Tablo 12'ye göre, kitap uygulamalar,n, en çok sanat (%30) ve müzik (%25) etkinli i ile bütünle tirmektedir. Ek olarak matematik (%15) ve oyun etkinli i (%15) ile kitap uygulamalar, bütünle tirilirken, az da olsa drama (%10) ve okuma yazmaya haz,rl,k (%5) etkinliklerinde kitaplara yer verenler de vard,r. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 20: Asl,nda günün konusuna göre de i iyor ama genellikle sanat etkinliklerinde kullan,yorum. Kitaptakiler ile ilgili bir eyler çizebiliyoruz.

ÖA 37: Birçok etkinlik ile bütünle tiriyorum. Tek bir etkinlik söylemem zor. Zaten bütünle tirilmi plan haz,rlamam,z gerekiyor. Matematik, sanat, oyun hatta müzik ile bile bütünle tirdi im oluyor.

Kitap okuma uygulamalar,ndan sonra kat,l,mc,lara hikâye anlatma s,kl,klar, sorulmu tur ve ö retmen adaylar,n,n hikâye anlatma s,kl,klar,n,n kitap okuma s,kl,klar,na göre çok daha yüksek oldu u bulunmu tur. Hikâye anlatma s,kl,klar, Tablo 13'te gösterilmi tir.

Tablo 13. Staj Uygulamalar,nda Hikâye Anlatma S,kl,klar,

Hikâye Anlatma S,kl, ,	n	%
Her hafta	22	55
Ayda iki kez	12	30
Ayda bir kez	6	15
Toplam	40	100

Tablo incelendi inde, öncelikle ö retmen adaylar,n,n tamam,n,n staj uygulamalar,nda hikâye anlatt,klar, görülmektedir. Ö retmen adaylar,n,n %55'i hikâye anlatma etkinli ini her hafta yapmaktad,r ve bu oldukça yüksek bir orand,r. Bu nedenle ö retmen adaylar, staj uygulamalar,nda resimli öykü kitaplar, yerine s,k s,k hikâyelere ba vuruyor denilebilir. Ayr,ca ö retmen adaylar,n,n %30'u ayda 2 kez, %15'i de ayda bir kez çocuklara hikâye anlatt, ,n, belirtmi tir. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 4: Kitap okumad, ,m, söylemi tim ama hikâye anlat,yorum. Kitab, bulmam zor oluyor. Okullarda da güzel kitaplar olmuyor genelde. O nedenle internetten hikâye bulup canland,rarak anlat,yorum. Her hafta hikâye anlat,yorum diyebilirim.

ÖA 13: Asl,nda ben hikâyeyi de çok kullanm,yorum. Ayda bir kez ancak. Çocuklar s,k,l,yor gibi hissediyorum. Belki nas,l okumam gerekti ini ya da ilgililerini nas,l çekebilece imi bilmedi i için olabilir.

Tablo 14. Hikâye Uygulamalar,n,n Bütünle tirildi i Etkinlikler

Bütünle tirilen Etkinlik	n	%
Sanat	15	37.5
Drama	10	25
Okuma yazmaya haz,rl,k	6	15
Müzik	5	12.5
Oyun	5	12.5
Matematik	5	12.5
Fen	3	7.5
Giri etkinli i	2	5
Toplam	51*	115*

*Baz, ö retmen adaylar, birden fazla etkinlikten bahsetmi tir.

Ö retmen adaylar,n,n tamam,n,n hikâye okudu u ve ço unlu unun her staj uygulamas,nda hikâye okudu u belirlendikten sonra, okunulan hikâyelerin hangi etkinlikler ile bütünle tirildi i sorulmu tur. Hikâyelerin bütünle tirildi i etkinlikler Tablo 14'te gösterilmi tir. Ö retmen adaylar, hikâye anlatma etkinliklerini oldukça farklı, etkinlik türleri ile bütünle tirebilmektedir. Bunlardan en çok tercih edileni kat,l,mc,lar,n %37.5'inin dile getirdi i sanat etkinli i dir. Drama etkinli i de kat,l,mc,lar,n %25'ı taraf,ndan söylenerek en çok tercih edilen ikinci etkinlik olmu tur. En az tercih edilen etkinlik türü ise fen etkinli i (%7.5) ile hikâyelerin giri etkinli i (%5) olarak kullan,lmaz,d,r. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 33: Hikâye daha kolay bütünle tiriliyor. Ben anlatt, m için istedi im gibi de i tirip etkinlik aralar,nda kullanabiliyorum. Genelde drama yapt,r,yorum. Çocuk say,s,na göre karakter ekliyorum. Ya da olaylar ekleyebiliyorum.

ÖA 34: Ben asl,nda birçok etkinlik ile bütünle tirebiliyorum. Stajdaki ö retmenimizin verdi i konuya göre de i iyor. En çok ise sanat ve drama etkinlikleri oluyor.

Son olarak ö retmen adaylar,ndan çocuklara kitap veya hikâye okurken nelere dikkat ettiklerini aç,klamalar, istenmi tir. Kat,l,mc,lar,n verdi i cevaplar Tablo 15'te listelenmi tir.

Tablo 15. Kitap veya Hikâye Okurken Dikkat Edilenler

Dikkat Edilenler	n	%
Ses tonu	21	52.5
Kitab,n çocuklara dönük olmas,-görsellerin gösterilmesi	15	37.5
Farklı yöntemler kullan,lmaz,	12	30
Uygulama s,ras,nda çocu a sorular sorulmas,	7	17.5
Kitap seçimi	5	12.5
Oturma düzeni	5	12.5
Göz temas,	1	2.5
Kitap kapa , hakk,nda konu ma	1	2.5
Toplam	67*	167.5*

*Baz, ö retmen adaylar, hikâye okurken birden fazla unsura dikkat etti ini söylemi tir.

Tablo 15'deki veriler incelendi inde, ö retmen adaylar,n,n kitap veya hikâye okurken en çok ses tonlar,na dikkat ettikleri görülmektedir. %52.5 ile kat,l,mc,lar,n yar,dan fazlas,

karakterlere göre ses tonunu de i tirmenin, vurgu ve tonlamalara dikkat etmenin önemli oldu unu vurgulam, t,r. Ek olarak kitap okuma etkinliklerinde kitab,n çocuklara dönük olmas, (%37.5) ile projeksiyon ile yans,tma, televizyon eridi, emsiye, kukla, hikâye kart, gibi farklı tekniklerin (%30) kullan,m, da belirtilmi tir. En az belirtilen ise çocuklarla göz temas, kurma (n:1) ve kitab,n kapa , hakk,nda konu ma (%2.5) olmu tur. Ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplara ili kin örnekler a a ,da sunulmu tur:

ÖA 11: Çocuklar,n hepsini kar ,mda olacaklar, ekilde oturtuyorum. Kitab, resimleri görecekleri ekilde tutuyorum. Sonra okumaya ba l,yorum.

ÖA 38: Çocu a uygun mu diye bak,yorum. Seçim yapmaya dikkat ediyorum. Çocuklar,n hizas,na inerek kitap okuyorum. Farklı teknikler de kullanmak istiyorum. Her zaman mümkün olmuyor ama kendim haz,rlay,p materyal götürebiliyorum. Hikâye anlat,rken de kuklalar bulup anlat,yorum.

Tart, ma ve Sonuç

Bu çal, man,n amac,, okul öncesi ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar,na yönelik alg, ve bilgi düzeyleri ile stajlar,nda resimli öykü kitaplar,na yönelik uygulamalar, belirlemektir. Kitaplar,n çocuklar,n geli imine etkisi ve ö retmenlerin bu süreçteki rolü dikkate al,nd, ,nda ö retmen olmaya haz,rlanan bireylerin kitaplar konusundaki fikirleri ve yeterlilikleri oldukça önemlidir. Bu nedenle yap,lm, olan bu çal, man,n alana ve alan yaz,na katkı sa layaca , umulmaktad,r.

Ö retmen adaylar,n,n çocuk edebiyat, ve resimli öykü kitaplar, hakk,nda genel bilgi düzeylerine bak,ld, ,nda ilk olarak, çocuk edebiyat,n,n öykülerden ibaret oldu unu dü ünlen ö retmen adaylar, göze çarpılmaktad,r. Ö retmen adaylar, en çok öykülerden bahsederken masal, iir, fabl, tekerleme ve bilmece gibi türler çok az söylenmi tir. Efsane, destan, f,kra ve an, gibi türlere ise hiç de inilmemi tir. Bunun sebebini okul öncesi dönemde yo un olarak öykülerin kullan,lm,as, ve en bilindik edebiyat ürünün öyküler olmas, aç,klayabilir. Destan ve efsane türü erken çocukluk e itiminde neredeyse hiç yer bulamamakta, masallar ise yetersiz düzeyde yer bulabilmektedir (I ,k ve Karaku , 2017). Bununla birlikte, ö retmen adaylar,ndan çocuk öykü kitab, önermeleri istendi inde ö retmen adaylar,n,n ço unlu u herhangi bir kitap önerisinde bulunamam, t,r. Bu durumun sebebi, çocuk edebiyat, derslerinin yeterince uygulamaya dönük olmamas, ve ö retmen adaylar,n,n nitelikli kitaplar ile tan,t,r,lmamas, olabilir. Uluta ve K,ymaz,ın (2012) okul öncesi ö retmen adaylar, ile yapt, , bir çal, maya göre, okul öncesi ö retmen adaylar, da çocuk edebiyat, derslerinde çocuklara yönelik eserlerin yeterince tan,t,lmad, ,n, dü ünmemekte ve hikâye, masal ve iir kitab, gibi farklı türlerdeki kitaplar,n tan,t,lm,as,na yönelik bir beklenti içinde olduklar,n, belirtmektedirler. Özellikle okul öncesi dönemde çocuklar için kitaplar seçip onlar, kitaba yönlendirecek ve çok yönlü geli imlerini destekleyecek uyarılar ile onlara bir ö renme ortam, sunacak ki iler ö retmenlerdir. Ö retmenler taraf,ndan özenli ve bilinçli bir ekilde seçilecek kitaplar çocuklar,n kitaplara kar , tutumlar,n, da etkileyecektir (Yükselen, Yumu ve I ,k, 2017). Bu nedenle ö retmenlerden kitaplar konusunda yeterli olmas, ve çocuklar ile ailelerini nitelikli kitaplar ile tan,t,r,mas, beklenmektedir. Öneride bulunabilen ö retmen adaylar, ise; Aç T,rt,l, Babaannem Kime Benziyor ya da K,rm,z, Bayku gibi güncel say,labilecek kitaplar, önermi lerdir. Öztürk Samur,ın 2011 y,l,nda yapt, , çal, mada ise ö retmen adaylar, K,rm,z, Ba l,kl, K,z, Pamuk

Prenses, Kül Kedisi, Fareli Köyün Kavalc,s, gibi gelenekselle mi kitap isimlerini söylemi lerdir. Bu konuda iki çal, man,n bulgular, örtü müyor denilebilir.

Ara t,rma sonuçlar,na göre, ö retmen adaylar, kitaplar,n çocuklar,n geli imlerine olan katkı,lar, konusunda ise en çok dil becerilerinin geli imine, en az psiko-motor ve erken okuryazarl,k becerilerinin geli imine de inmi lerdir. Ancak kitaplar çocuklar,n bütüncül geli imlerini destekleyen, dil geli iminin yan, s,ra zihinsel, sosyal ve duygusal geli imleri ile erken okuryazarl,k becerilerine katkı, sa layan uyaranlard,r (Stone ve Twardosz, 2001). Öztürk Samurğun (2011) yaptı, , çal, mada ise ö retmen adaylar, kitaplar,n en çok bili sel geli ime olan katkı,lar,n, vurgulam, lard,r. Öztürk Samurğun (2011) çal, mas, ile yapı,lan çal, man,n bulgular, kar ,la t,r,ld, ,nda kitaplar,n çocuklara sa lad, , faydalar üzerinde farklı, görüşler ortaya ç,kabildi i görülmektedir.

Resimli öykü kitaplar,n,n içeri ine yönelik ise kitaplar,n konular, ile dil ve üslup özellikleri hakk,nda sorular sorulmu tur. Ö retmen adaylar, kitaplarda i lenen konu ba l, , alt,nda en çok çocu un yak,n çevresinden konular olmas, gerekti ini söylemi lerdir. Ayr,ca de erler e itimi ve toplumsal konular,n da kitaplarda i lenmesi gerekti i ve günümüz çocuklar,n,n en çok bu konularda dü ünmeye ihtiyac, oldu unu belirtilmi tir. Genel olarak konular, çocuklar,n içselle tirebilmesi ve anlamlandırabilmesi için yak,n çevresinden seçilmesi gerekmektedir (Çiftçi, 2013; Nas, 2014). Ö retmen adaylar,n,n bu konuda bilgi sahibi oldu u yorumu yapılabılır. Di er taraftan, dil özelliklerine bak,ld, ,nda sade ve anla ,l,r olmas, büyük ço unluk taraf,ndan önemli görülmektedir. Bu sonuç, Turan, Gönen ve Aydosğun (2017) yaptı, , çal, ma ile örtü mektedir. Bahsedilen çal, mada da ö retmen adaylar, büyük bir ço unlukla anlat,m,n duru ve açık olmas, gerekti ini söylemi lerdir. Bu konuda da ö retmen adaylar,n,n bilinçli oldu u söylenebilir. Çünkü okul öncesi dönemde çocuklar ana dilin kurallar,n, öğrenmekte olduklar,ndan anlat,m,n yal,nl, , ve kusursuzlu u oldukça önemlidir (Körükçü, 2012).

Kitaplar,n biçimsel özelliklerinden olan kapak özellikleri konusunda kat,l,mc,lar ço unlukla kitaplar,n kapaklar,nda dikkat çekici görseller olmas,n, ve kapaklar,n içeri i yans,tmas, gerekti ini dü ünmetedir. Ancak kitab,n kapa ,n,n dayan,kl, ve sert olma durumu, kapaktaki yaz,lar, kapa ,n boyutu ve yazar ismi gibi kapakta bulunmas, gereken unsurlar ve özellikler göz ard, edilmi tir. Di er bir taraftan resimli öykü kitaplar,nda dikkat edilmesi gereken en önemli unsurlardan biri görsellerdir. Resimler, görsel bir öge olarak çok uyaranl, bir etkile im ortam, olu turur ve çocuklarla kurulan en yak,n ili ki resimler yoluyla olur (Uluta , 2017). Ancak görseller hakk,nda ö retmen adaylar,n,n yeteri kadar bilgili olmad,klar, görülmektedir. Kat,l,mc,lar,n kitaplar,n görsel özellikleri konusunda en çok üzerinde durduklar, konu kitaplarda bulunan görsellerin yaz,lar ile uyumlu olmas, gerekti idir. Kat,l,mc,lar,n hemfikir oldu u bu durum görseller için önemli bir özellik olsa da görsellerin içeriksel ve biçimsel özellikleri hakk,nda yeteri kadar yorum yapamad,klar, görülmektedir. Oysaki resimlerin açık ve anla ,l,r olmas,, renklerin ve çizimlerin özellikleri, estetik açı,ndan de eri, sanatsal niteli i, yarat,c,l, , desteklemesi, iddet, korku vb. ö eleri bar,nd,rmamas, gibi unsurlar da oldukça önemlidir. Ayr,ca resimlerin gerçekçi olmas, da aranan bir özelliktir. Brookshire, Scharff ve Moses (2002) yaptı,klar, çal, mada çocuklar,n canl, ve gerçe e yak,n resimlendirmelere sahip kitaplar, okumay, tercih ettiklerini belirtmi lerdir. Turan, Gönen ve Aydosğun (2017) yaptı, , çal, mada ise görsellerden en çok beklenen resimlerin anla ,l,r olmas,

iken, yaz,lar ile uyumlu olma durumu 2.s,rada yer almaktad,r. Benzer ekilde kâ ,t özellikleri ve yaz,lar,n punto büyüklü ü hakk,nda da ö retmen adaylar,n,n deste e ihtiyac, oldu u göze çarpmaktad,r. Kâ ,d,n beyaz renkli olmas, gerekti ini ve punto büyüklü ünü bilmedi ini söyleyenler ço unluktad,r. Metin-resim oran, konusunda ise resimlerin ço unlukta olmas, konusunda hemfikir olduklar, görülmektedir. Biçimsel özellikler aras,nda en yeterli olduklar, konunun metin-resim oran, oldu u söylenebilir.

Ö retmen adaylar,na staj uygulamalar,nda resimli öykü kitaplar,n, kullanma durumlar, soruldu unda ço unlukla resimli öykü kitaplar,n, kullanmad,klar,n, belirtmi lerdir. Ara t,rmaya kat,lan ö retmen adaylar,n,n ço unlu u kitaplar, uygulamalar,na dâhil etmemektedir. En etkili ö retim materyallerinden biri olarak kabul edilen kitaplar,n uygulamalarda kendine yer bulamamas, oldukça a ,rt,c,d,r. Kat,l,mc,lar kitaplara yer vermeme sebeplerini ise s,n,flar,n kalabal,k olmas,, kitap okumaya elveri li ortam,n olmamas, ve pahal, oldu u için kitap alamamalar, ekinde s,ralam, lard,r. Bu durum da okul öncesi s,n,flar,n,n fiziksel imkanlar,n,n ve s,n,flardaki kitapl,klar,n sorgulanmas, durumunu gündeme getirmektedir. Turan ve Uluta ın (2016) yapt, , bir çal, mada 245 okul öncesi s,n,f,n,n 235'ünde kitapl,k- kitap merkezi bulunurken, 10 s,n,fta bulunmad, , ve var olan kitapl,klar,n da durumunun iyi olmad, , sonucuna var,lm, t,r. Kat,l,mc,lar da uygulama okullar,nda çok az say,da nitelikli kitap oldu unu belirtmi lerdir. Kitap kullananlar ise ço unlukla ayda 1 defa kullanmakta ve bu kitaplar, en çok sanat ve müzik etkinlikleri ile bütünle tirmektedir. Di er taraftan, staj uygulamalar,nda hikâye kitaplar, yerine ö retmen adaylar,n,n tamam,n,n hikâyeleri kullan,ld, , görülmektedir. Ö retmen adaylar,n,n ço unlu u hikâye anlatma etkinli ini her hafta yapmaktad,r ve ayda iki kez yapanlar oldukça fazlad,r. Ö retmen adaylar, hikâyelere internet arac,l, , ile kolayca ula bildiklerini, hikâyeleri farkl, etkinlikler ile rahatça bütünle tirebildiklerini ve birçok farkl, yöntem kullanarak hikâyeleri okuyabildiklerini belirtmi lerdir. En çok bütünle tirdikleri etkinlikler ise sanat ve drama etkinlikleridir. Sanat etkinlikleri i leyi itibari ile de birçok alan ile kolayca bütünle ebilen, çocuklar,n yarat,c,l,klar,n, geli tiren ve çok yönlü dü ünmelerini sa layan okul öncesi dönemde ö retmenler taraf,ndan da çokça tercih edilen etkinliklerdir (Uluta ve Ersoy, 2004). Ö retmen adaylar,n,n kitap veya hikâye okurken en çok dikkat ettikleri konu ise ses tonlar,d,r. Ses tonu de i ikli ini, vurgu ve tonlamalar, çocuklar,n dikkatlerini çekmek için kulland,klar,n, belirtmi lerdir. Çocuklar,n görselleri görebilmesi ve projeksiyon ile yans,tma, televizyon eridi, emsiye, kukla ve hikaye kart, kullan,m, gibi farkl, teknikler ile kitap ve hikaye okumaya dikkat ettiklerini de belirtmi lerdir. Ses tonu de i ikli i ve görsellerin gösterilmesi gibi uygulamalar kitap okuma etkinliklerinde beklenen uygumalar olsa da ö retmen adaylar,n,n etkile imli kitap okuma ba lam,nda kitap okumad,klar, görülmektedir. Etkile imli kitap okuma, çocu un okuma etkinli ine kat,lmas, için te vik edilmesi, konu tuklar, ile ilgili etkili dönütler verilmesi ve seçilen kitaplar yard,m, ile üzerinde konu ulacak konular belirlenmesi olmak üzere üç temel uygulama prensibine dayanmaktad,r (Hargrave ve Senechal, 2000). Öyküyü okuyan ve dinleyen ki i devaml, rolleri de i ir, yeti kin bir dinleyici olur, çocuk rahatça fikirlerini payla ,r, öyküdeki bir olay, veya ifadeyi tan,malar, resimler hakk,nda konu ur ve öyküyü kendi ya am, ile ili kilendirebilir (Whitehurst, Falco, Lonigan, Fischel, DeBaryshe, Valdez-Menchaca ve Caulfield, 1988; Whitehurst ve Lonigan, 1998). Bu teknik kitaptan en üst düzeyde verim al,nabilmesi için önerilen en ba ar,l, kitap okuma tekniklerinden biridir (Flynn, 2011). Çocuk edebiyat, derslerinde benzer ekilde kitap okuma tekniklerine de inilmesi de oldukça önemlidir.

Genel olarak bakıldığında ö retmen adaylar,n,n staj uygulamalar,na çocuk kitaplar,n,ta ,yamad,klar,, ta ,yanlar,n ise etkili bir şekilde kullanamad,klar, görülmektedir. Bu sonuç Ergün ve Gündüzöün (2011) ö retmen adaylar, ile yapt, , bir çal, ma ile örtü mektedir. Bahsedilen çal, mada da benzer bulgulara ula ,lm, ve ö retmen adaylar,n,n uygulama anlam,nda deste e ihtiyaç duyduklar, belirtilmi tir.

Bu çal, man,n verileri sadece yar, yap,land,r,lm, görü me formu kullan,larak toplan, t,r. Tek bir veri toplama arac, kullan,larak yap,lan bir çal, ma olmas, nedeniyle bulgular ö retmen adaylar,n,n verdi i cevaplar ile s,n,rl,d,r. Bununla birlikte, çal, ma tek bir devlet üniversitesinde ö renim gören 40 ö retmen aday, ile s,n,rl,d,r. Ö retmen adaylar,n,n uygulamalar,n,n gözlemlenmesi gibi farklı veri toplama teknikleri eklenerek veya kat,l,mc, say,s, art,r,larak ve kat,l,mc,lar,n ö renim gördükleri üniversiteler çe itlendirilerek çal, ma genişletilebilir.

Çal, man,n sonuçlar,na göre, resimli öykü kitaplar, hususunda yeterli bilgiye sahip olmad,klar, için özellikle kitap önerisinde bulunmakta zorlanmaktadırlar. Ayrıca iyi bir kitap seçmek için gerekli olan özellikler konusunda da deste e ihtiyaç duymaktalar. Bu durum, ö retmen adaylar,n,n lisans e itimindeki eksiklikten, yeteri kadar çocuk kitab, ile tan, t,r,lmamalar,ndan ya da kendi çabalar, ile bu konuda gelişim göstermek adına bir u ra içerisinde olmamalar,ndan kaynaklan,yor olabilir. Bu noktada ö retmen adaylar,n,n daha fazla kitapla tan, t,r,lmamas, ve Çocuk Edebiyat, derslerinin biraz daha uygulamaya dönük ve kitap örnekleri üzerinden öğrenilmesi önerilmektedir. Bu derslere etkili kitap okuma yöntemi gibi kitap okuma uygulamalar,ndan üst düzey verim al,nabilecek yöntemler de dâhil edilebilir. Ayrıca farklı yazar ve çizimlerle ö retmen adaylar,n,n bulması, sağlayacak etkinlikler düzenlenerek ders içerikleri daha da zenginleştirilmelidir. Ek olarak, ö retmen adaylar,n,n resimli öykü kitaplar,n, uygulamalar,na ta ,yamad,klar, görülmektedir. Bu konuda ö retmen adaylar,na kitaplara erişimleri için alternatif yollar (çocuk kütüphanesi vb) önerilmeli ve okul öncesi s,n,flar,n,n kitapl,klar, da zenginleştirilmelidir.

Kaynakça

- Akyol, T. (2012). *Resimli çocuk kitaplar,nda yer alan de erlerin incelenmesi*. Yayınlanmam, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aram, D. & Aviram, S. (2009) Mothers' storybook reading and kindergartners' socioemotional and literacy development, *Reading Psychology*, 30 (2), 175-194.
- Ba , B. (2010). Söz varlı ,n,n oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyat,n,n rolü. *Türklük Bilimi Ara t,rmalar,,* 27(27), 137-159.
- Bayraktar, V. & Demiriz, S. (2017). Okul öncesi ö retmenlerin çocuk kitab, seçiminde kulland,klar, ölçütlerin k, dem durumuna göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Ara t,rmalar Dergisi*, (3), 791-811.
- Bayram, Z. (2009). *Resimli çocuk kitaplar,n,n okuma al, kanl, , üzerindeki etkisi*. Yayınlanmam, yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Brookshire, J. Scharff, L. F. V. & Moses, L. E. (2002).The influence of illustrations on children's book preferences and comprehension. *Reading Psychology*, 23(4), 323-339.
- Bulut, S. (2018) Okul öncesi dönem ö retmenlerinin çocuk edebiyat, yapıtlar,n, seçme ölçütü olarak yaz,nsal karakterlere yükledikleri anlam. *Ana Dili E itimi Dergisi*, 6(3), 714-729.
- Bütün Ayhan, A. & Y,lmazer, Y. (2016). Çocuk edebiyat, ve çocu un gelişimindeki rolü (s.14). S. Erdoğan & M. Ören (Ed.). *Çocuk edebiyat, ve medya*. Anadolu Üniversitesi Yayınlar,,.

- Büyüköztürk, N., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S. & Demirel, F. (2009). *Bilimsel ara tırma yöntemleri*. (4. Bask.). Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Çınar, P. (2011). *Çocuk kitaplarındaki kahramanların giyim biçimlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çiftçi, F. (2013) Çocuk edebiyatında ya gruplarına göre kitaplar ve özellikleri. *Anemon Mu Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 125-137.
- DeMarrais, K. (2004). Qualitative interview studies: Learning through experience. In K. DeMarrais & S.D. Lapan (Eds.), *Foundations for research* (pp.51-68). Mahwah, NJ:Erlbaum.
- Demircan, C. (2006). TÜB TAK çocuk kitapları, dizisindeki kitaplarındaki yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Erbay, F. & Öztürk Samur, A.(2010). Anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ile çocuklarındaki dil gelişim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages Literature and History of Turkish*, 5(4), 1063-1073.
- Erdal, K. (2008). Çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları. *Milli Eğitim Dergisi*, 178, 156-165.
- Ergün, M., & Gündüz, A. (2011). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul öncesi çocuk kitaplarını değerlendirilmesi. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 1(4), 23-29.
- Flynn, K.S. (2011). Developing children's oral language skills through dialogic reading: guidelines for implementation teaching exceptional children. *Teaching Exceptional Children*, 44 (2), 8-16.
- Gönen, M. (2000). Okul öncesi çocuk edebiyatı. *Çocuk edebiyatı*. İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları.
- Gönen, M., Uludağ, G., Tanrıbuğurdu, E. F. & Tüfekçi, E. (2014). 0-3 yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarındaki özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1).
- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö. & Katranç, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarındaki fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(196), 258-272.
- Hargrave, A. C. & Sénéchal, M. (2000). A book reading intervention with preschool children who have limited vocabularies: The benefits of regular reading and dialogic reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 15(1), 75-90.
- İlgin, N. & Karakuş, N. (2017). Erken çocukluk döneminde efsane, destan ve masal metinlerinin kullanılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(41), 118-133.
- Kara, C. (2012). Çocuk kitabı seçiminde resimlerle ilgili olarak ebeveynin dikkat etmesi gereken bazı unsurlar. *Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 225-232.
- Karatay, H. (2016). Çocuk edebiyatı metinlerinde bulunması gereken özellikler. T. Çimcik (Ed.). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı*, (4. baskı, ss. 77-126). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kılıdan, A. O. & Bilgici, B. G. (2011). Okul öncesi eğitim alan çocuklarındaki ebeveynlerinin çocuk kitabı seçimi ölçütlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(192), 105-120.
- Körükçü, Ö. (2012). Okul öncesi eğitime yönelik resimli çocuk kitaplarındaki bulunması gereken temel özellikler açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 243-254.
- Kuş, E. (2007). *Nicel-nitel araştırma teknikleri*(2. Baskı), Ankara, Yayıncılık, Ankara.
- Lüle, E. (2007). Yedi farklı çocuk kitabındaki çocuk yazma ilkelerine uygunluğunun değerlendirilmesi. *Öğretimi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 17-30.
- Mercan, Z. (2015). Okul öncesi dönem çocuk kitaplarındaki resimlemenin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded source book* (2th ed.) United States of America : Sage Publication.
- Nas, R. (2014). *Örneklerle çocuk edebiyatı*, (3.baskı). Bursa: Ezgi Kitapevi Yayınları.
- Özkan, A.F. (1994). *Yeni bir çocuk kitabı dil, anlatım, konu bakımından nasıl olmalıdır?* M.R. Çiğdem (Ed). *99 soruda çocuk edebiyatı*, (s.210-212). İstanbul, Çocuk Vakfı Yayınları.

- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsal, üzerine bir çalıştır, ma. *Eski ehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Öztürk Samur, A. (2011). Okul öncesi öğretmen adayları, nitelikli çocuk edebiyat, eserlerini seçebilme yetkinlikleri, 3. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyat, Sempozyumu*, 219-228.
- Pektaş, D. (2015). *Okul öncesi dönem resimli çocuk kitapları,ndaki dil sanatları,ncinelenmesi*, Yayınlanmam, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sever, S. (1995). Çocuk kitapları,nda bulunması, gereken yapısal ve estetik özellikler, *Abece Dergisi*, 107, 14-15.
- Sever, S. (2006). Çocuklar için seçilen kitaplar hangi özellikleri taşımaktadır?. *II. Ulusal Çocuk Ve Gençlik Edebiyat, Sempozyumu*, 41-56.
- Sever, S. (2013). *Çocuk ve edebiyat* (7. Baskı), İzmir: Tudem Yayınevi.
- Stone, S. & Twardosz, S. (2001). Children's books in child care classrooms: quality, accessibility and reasons for teachers' choices, *Journal of Research in Childhood Education*, 16(1), 53-69.
- Strasser, J. & Seplocha, H. (2007). Using picture books to support young children's literacy, *Childhood Education*, 83(4), 219-224.
- Şahin, E. Y., Çelik, B. & Çelik, G. (2011). Anne-babalar, çocuk edebiyat, kavramları ile ilgili görüşleri (Çanakkale örneği), *Çanakkale Araştırmaları, Türk Yılı*, 10(12), 109-125.
- Temple, C., Martinez, M. & Yokota, J. (2004). *Children's books in children's hands an introduction to their literature* (3rd Ed.). Boston: Pearson Education.
- Tetik, G. & Erdoğan, N. I. (2016). Diyaloğa dayalı okuma, 48-60 aylık çocukları, dil gelişimine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2).
- Turan, F., Gönen, M. & Aydos, E. H. (2017). Okul öncesi öğretmen adayları, resimli öykü kitapları, seçme konusunda yeterli düzeyleri ve kendi yeterliklerine ilişkin algıları,ncinelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 400-422.
- Ulutaş, A. (2017). Okul öncesi dönem çocuk kitapları,ndaki resimlerin çocuğa göreli kullanım örneği,ncinelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 602-610.
- Ulutaş, A. & Ersoy, Ö. (2004). Okul öncesi dönemde sanat eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(1), 1-12.
- Ulutaş, A. & Kymaz, M. S. (2012). Okul öncesi öğretmen adayları, çocuk edebiyat, dersine ilişkin beklentileri (Adıyaman Örneği), *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (3), 69-81.
- Uyanık Balat, G., Kılıç, Z., Değirmenci, S. & Ünsal, F. Ö. (2017) Okul öncesi dönem çocukları,na yönelik resimli çocuk kitapları,nda yer alan temel kavramları,ncinelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (44), 424-441.
- Uzmen, S. & Maden, D. (2002). Okul öncesi eğitim kurumları,na devam eden altı yaş çocukları,ncinelenmesi, Ataturk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 15, 193-212.
- Veziroğlu, M. & Gönen, M. (2012). Resimli çocuk kitapları,ncinelenmesi. M. E. B. Okul öncesi eğitim programları,ndaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37 (163), 226-238.
- Whitehead, D.P. (2010). From the executive director: Reflections on childhood. *Childhood Education*, 87(2), 82-83.
- Whitehurst, G. J., Falco, F. L., Lonigan, C., Fischel, J. E., DeBaryshe, B. D., Valdez-Menchaca, M. C. & Caulfield, M. (1988). Accelerating language development through picture book reading. *Developmental Psychology*, 24, 552-558.
- Whitehurst, G. J. & Lonigan, C. J. (1998). Child development and emergent literacy. *Child Development*, 69, 848-872.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Yıldız, A.K. (2017). Okul öncesi dönem çocuğunun eğitim ve gelişiminde kitabın rolü ve bu süreçte Anaokulu kütüphanelerinin gerekliliği, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(3), 792-802.
- Yükselen, A., Yumuşak, M. & İnan, E. (2016). Çocuk kitabı seçme kriterlerine ilişkin okul öncesi eğitimcilerin görüşleri. *Bağkent University Journal of Education*, 3(2), 161-168.

Extended Abstract

Introduction

The stimuli of children in pre-school period are very important for their development of language, social-emotional, physical and conceptual skills and creativity. One of these stimuli is illustrated storybooks. Illustrated storybooks contribute to children's receptive and expressive language skills, vocabulary development, early literacy skills, creativity, learning cultural values, gaining experiences and personality development. In order to take advantage of these benefits, there are some points to consider. Two of them is the selection of the qualified book and reading the book by using effective techniques. Especially in preschool period, it is very important for teachers to be informed about illustrated storybooks and the formal and content characteristics of books, to choose books according to children's developmental level, interests and to read them using dialogic reading techniques. Achieving a high level of efficiency from the books is directly related to the teachers' knowledge about illustrated storybooks. Another group that needs to be conscious at this point is the pre-service teachers who are prepared to become pre-school teachers. According to related literature review, although the level of knowledge and opinions of the teachers on illustrated storybooks were investigated, there are not enough studies examining the views of pre-service pre-school teachers and their internship practices. However, considering that the pre-service teachers will be the future teachers, their opinions are also very important. Therefore, the aim of this study is to determine pre-service preschool teachers' opinions, their level of knowledge and internship practices on illustrated storybooks.

Method

This is a qualitative study which is done by using interview method. The study group consisted of 40 final year students studying in the Department of Preschool Education of the Faculty of Education of a state university. 38 of the students are female and two of them are male. The study group was chosen by using easily accessible sampling technique. A semi-structured interview form consisting of 15 questions was used to collect data. In order to determine the perceptions and knowledge levels of pre-service teachers about children's literature and illustrated storybooks three questions, to find out their views on the content of illustrated storybooks two questions, to determine their views on the formal characteristics of illustrated storybooks five questions and to learn the use of illustrated storybooks in their internship practices five questions were asked. In order to collect data, semi-structured interviews were conducted on volunteer basis with 40 participants. For the analysis of the data, the voice recordings were transcribed and the responses of the participants were coded by content analysis.

Results

When the level of students' knowledge about children's literature and illustrated storybooks is examined, 31 of 40 students thought stories as children's literature and 25 students could not suggest an illustrated story book. Also, they focused on the benefits of illustrated storybooks to children in terms of language development (n:20) and cognitive development (n:13) and ignored other areas of development. About the selection of topics from the contextual features, topics

from immediate environment of children (n:21) and values education (n:13) are most answers given. As for the language and style characteristics, the majority of the students (82.5%) think that the language used in the books should be simple and understandable. Regarding the cover properties of the formal features of books, participants mostly thought that there should be prominent visuals on the covers of the books (n: 29) and that the covers should reflect the content (n: 23). About the visuals, they said that the visuals should be compatible with the articles. In addition, those who said that the paper should be white in color (n:16), those who said that they do not know the point size (n:18) and that 3/4 of the paper should be the picture (n:18) is the majority. When the answers of the participants about the internship practices are examined, it is seen that they do not include illustrated storybooks in their practices (n:30). Instead, all of the participants read stories in their practice. When reading books or stories, they mostly pay attention to their tone of voices.

Discussion

Research results show that pre-service teachers do not have enough knowledge about illustrated storybooks. Participants were unaware of the variety of children's literature and they generally know the stories as a product of children's literature. This may be due to the intense use of stories in the pre-school period and the fact that the most popular literary product is stories. Also, participants had difficulty in offering books. Especially in the preschool period, teachers are the ones who will choose books for children will guide them to the book and provide them with a learning environment. For this reason, teachers are expected to be competent in books and to introduce children and their families with qualified books so pre-service teachers should be informed about this. About the features of the books, although pre-service teachers had difficulty in explaining the formal characteristics that books should have, it can be said that they are more knowledgeable about the contextual features of the books. When we look at their internship, they do not include books in their internship practices but they prefer to tell stories they find on the internet instead of reading books. They pay attention to their tone of voice in reading and storytelling practices but activities are generally away from dialogic reading. Based on these findings, it is suggested to introduce pre-service teachers to more books and include the Children's Literature courses in book samples and methods such as dialogic reading. Also, alternative ways (children's library, etc.) should be offered to students to access books and the libraries of preschool classes should be enriched.